

Preganjanje kristjanov

Preganjanje kristjanov je leta 2023 doseglo najvišjo raven, odkar je pred skoraj 30 leti svetovna nadzorna organizacija Open doors začela z beleženjem tovrstne represije nad kristjani v petdesetih različnih državah, kjer so pritiski največji. Vsaj 360 milijonov kristjanov na svetu ali eden od sedmih svetovnih krščanskih prebivalcev doživlja visoko stopnjo preganjanja in diskriminacije zaradi vere, poroča organizacija Open doors.

360 milijonov kristjanov je bilo v preteklem letu prizadetih zaradi zatiranja, nadzora in nasilja zgolj zaradi svoje vere. 5.898 kristjanov je bilo umorjenih zaradi verskega prepričanja, 6.175 vernikov je bilo aretiranih, obsojenih ali zaprtih brez sojenja, 3.829 pa jih je bilo ugrabljenih samo v zadnjem letu dni.

Open doors objavlja listo, ki navaja trenutno preganjanje kristjanov in krščanstva. Njegove ugotovitve vas bodo morda presenetile - v petdesetih državah kristjane trenutno preganjajo, v enajstih - Afganistanu, Severni Koreji, Somaliji, Libiji, Jemnu, Eritreji, Nigeriji, Pakistanu, Iranu, Indiji in Savdski Arabiji, pa je zatiranje označeno kot "ekstremno". V drugih devetintridesetih je preganjanje "zelo veliko". Našteti so šest kategorij preganjalcev - islamsko zatiranje, diktatorsko zatiranje, komunistično in postkomunistično zatiranje, verski nacionalizem, organizirani kriminal in korupcija ali denominacijski protekcionizem. Kristjane ubijajo, mučijo, posiljujejo; aretirajo in zaprejo brez sojenja. Druge ugrabijo, njihove hiše in cerkve ter druge zgradbe, povezane s krščanstvom, požgejo. Osemdeset odstotkov krščanskih usmrtitev se je zgodilo v Nigeriji lani - 4.650 smrti. In letos se je število povečalo za 24 odstotkov.

Celo države, ki ne spadajo na Top 50 seznama Open Doors World Watch List, kot so Južni Sudan, Tanzanija in Uganda, opažajo porast nasilja nad kristjani. Na Kubi so cerkvene voditelje, ki se zavzemajo za socialno pravičnost, pridržali, mučili in denarno kaznovali. V Nikaragvi in Venezueli so oblasti zaprle cerkve in sprožile kampanjo blatenja kristjanov. In ne gre le za ostanke komunističnega sveta: tudi raznolike države, kot so Šrilanka, Mjanmar in Malezija, so poostrile omejitve. Kjer vodi Kitajska, sledijo drugi. Vse to poteka po kitajskem vzoru, poudarjajo v Open doors.

Poleg zgoraj omenjenih 360 milijonov ljudi je šokanten tudi podatek, da je bilo

5.898 kristjanov umorjenih zaradi vere, 6.175 kristjanov aretiranih, obsojenih ali zaprtih brez sojenja, 3.829 pa je bilo ugrabljenih.

O šokantni študiji Open doors je po poročanju V4na razpravljala tudi avstrijski državni svet, kjer je **Susanne Furst**, predstavnica za človekove pravice desničarske avstrijske svobodnjaške stranke (FPÖ), pozvala k nujnemu ukrepanju za zaščito kristjanov in odločnemu nastopu proti preganjanju kristjanov po vsem svetu. Očitno pa se zaradi določenih koristi s seznamom Open doors ne strinja zunanje ministrstvo ZDA, saj so ponovno zavrnilo razglasitev Nigerije za državo posebnega interesa (CPC), poroča Harbingers Daily, piše V4na.

Glede na priporočila ameriške komisije za mednarodno versko svobodo (USCIRF) in prošnje zagovornikov verske svobode je Bidnova administracija že drugo leto Nigerijo izločila s seznama 12 drugih držav, ki so označene kot CPC. **Trumpov** State Department je Nigerijo označil za CPC, vendar je **Bidnova** administracija to oznako leta 2021 zavrnila. Imenovanje CPC vsako leto razglasi State Department, da izpostavi najhujše kršitelje verske svobode na svetu.

Kje si, Adam?

Postni čas, čas premišljevanja, je čas ponovnega poskusa, da bi se izmotali iz skrivališča lastnega jaza, kamor se skrivamo v težkih trenutkih v strahu, da bi nas zmagali problemi, ki so večji od nas. Gledati brez trepetanja na to, kar je okrog nas in potruditi se za svoj lastni pogum je odločitev, ki mora dozoreti v tem času duhovne rasti, predigri velike velikonočne budnice. Včasih nas ohromi strah pred padcem, ker se ne zavedamo, da gre za prefinjeno obliko nezaupanja, kar je znak našega egoizma. Težko ga je spoznati in še težje izkoreniniti. Postni čas nas spodbuja, da bi se razen s kruhom, ki prežene lakoto, pa ne nasiti, hranili tudi z "drugim kruhom", ki daje moč in v zaupanju in pogumu pomaga odpreti vrata jaza.

Kakor na začetku, tako tudi danes v srcu zgodovine zveni ukazovalno vprašanje Boga: »Kje si, Adam?« To je vprašanje, ki ga ni mogoče preslišati, kot da je

namenjeno drugim, ne pa vsakomur izmed nas. Ta »kje si« zahteva, da pridemo ven iz skrivališča, da delamo dabi tisto, kar imamo za svet drugih, postal tudi "naš svet". Ni mogoče odgovarjati kakor Adam: »Skril sem se.« Izhod iz skrivališča je v tem, da znova najdemo v sebi svoj lastni poklic z namenom, da bi načrtovali svoje življenje kot neprestano pot k drugim.

Za tem splošnim vprašanjem Bog postavlja drugo, bolj natančno vprašanje: »Kje je tvoj brat?« Je pač razširjen Kajnov odgovor: »Sem mar jaz varuh svojega brata?« Prav v tem posebnem času bogoslužnega leta odmeva odločni Božji poziv: »Pojdi iz svoje dežele.« To je ukaz Abram, ki se ponavlja vsakemu od nas. Treba je stopiti na pot brez obotavljanja, da naša luč ne bi ostala pod mernikom, ampak bi svetila okrog nas. Ni lahko, vendar je treba raztrgati verige jaza, ki je zagledan sam vase, ki je ujetnik svojega poželenja po oblasti in žrtev svoje tesnobe. Treba se je zbuditi in vprašati: »Gospod, kaj hočeš, da naj storim?«

Na to naše vprašanje Bog odgovarja samo, če je res globoko in iskreno, izrečeno v molitvi in podprto s strahom, da bi stopili na krivo pot. Bog v resnici pušča nam, da najdemo pot, saj zaupa ustvarjalni moči naše vere. Ob tem cilju pa je treba zastati in premišljevati: postni čas je čas rasti. Neskončno je število možnih poti in Bog noče, da bi mu vsi služili na enak način. Skrivnost človeka je izražena v enakosti in različnosti, pa tudi v zbirki mnogih poti, ki so jih ljudje našli in prehodili, pogosto tudi eden proti drugemu, pa tudi ne vedno ustvarjalno in včasih celo razdiralno.

Spokorni glas posta nam ponavlja Jezusove besede: »Če mi kdo hoče služiti, naj hodi za menoj, in kjer bom jaz, tam bo tudi moj služabnik.« Če so načini osebno različni, je smisel poti označen za vse: "služiti". Grški izraz ni "doulos", kar pomeni "suženj", ampak "diakonos", kar vključuje dati samega sebe na razpolago tudi drugim - to je resnično krščanska oblika altruizma - in ne zahtevati od drugih, da nam služijo - kar je prefrigana, prav poganska oblika egoizma. To pa je potrjeno z omembo časti, ki je obljubljena: »Če mi kdo služi, ga bo počastil moj Oče.« Kako torej služiti? Kako izpolnjevati "diakonijo"?

Tragedije, ki jih povzroča zlo in vse, kar je negativnega v svetu - lakota, bolezni, begunstvo, brezposelnost... - vse to mora biti preoblikovano v dobro s pomočjo moralnega prizadevanja vsakogar. Naš Bog je namreč Bog življenja in ne smrti, Bog veselja in ne potrnosti. Svetost se izraža v prizadevanju za odrešitev sveta, v občestvu z Bogom usmiljenja in miru. Ker je vsak človek "Božja podoba", je tudi

“podoba Boga v času”. »Bog je neviden. Dovolj je pogledati človeka, da se spomnimo Boga,« je zapisal Abraham Joshua Heschel, ki dodaja: »Področje vere je ves svet, zgodovina v celoti, tako neskončno veliko, kot neskončno majhno, tako vse kar je slavno, kot vse, kar je vsakdanje.« Postni klic je močan, ker nas spodbuja, da bi se vprašali, če se mar ne nameravamo ponašati tako, da bi se nas Bog sramoval in se odločil izbirsati “podobo samega sebe” s sveta, ali pa hočemo raje biti taki, da bo ponosen na nas, da ga bo mogoče spoznati v naših dejanjih in besedah. Današnja zgodovina nas postavlja pred izbire, katerih posledice bodo dolgo trajale. To kar se zdi nepomembno, morda le ni in je podobno kamnu, ki ob padcu v vodo povzroča valove, ki sežejo do najbolj oddaljenega brega.

Čas je vedno kot nevihta na morju, ki jo je težko prebroditi. Vera nas podpira, ker nam zagotavlja, da smo na ladji, ki se sicer ziblje, vendar je valovi ne zalijejo. Res je, da je Kajново sovraštvo do Abela del naše zgodovine, res pa je tudi, da je skupaj s Kajnovim sovraštvom tudi uporabljajoča ljubezen Kristusa na križu, ki so bo hitro razodela na Taboru slave. Zakaj se ne bi prepustili tem plamenom, ki bodo požgali skorjo sovraštva, ki ga nosimo s seboj?

Pripovedujejo, da je nekega dne mlad Jud obiskal prvič rabina. Na vprašanje, kaj da je naredil v svojem življenju, je odgovoril, da se je že štirikrat pretolkel skozi stotine knjig Talmuda. Rabin pa ga je vprašal: »In kolikokrat se je Talmud pretolkel skozi tebe?«

Problem torej ni branje evangelija, ampak izpolnjevanje. Treba je obnoviti navado srednjeveških menihov, ki so prebrano “premlevali brez počitka”: pustili so, da jih je prevzela Beseda, da je na novo “meso postala” v zgodovini njihovega lastnega časa.

Predsednik vlade dela sramoto državi

Ob srečanju z Audrey Azoulay, generalno direktorico Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO), si je Slovenija v očeh

sveta prislužila še eno črno piko. Golob se očitno še vedno ni naučil protokola: da namreč od vladnih predstavnikov neke države, ki naj bi bili zaupanja vredne osebe, nihče ne želi slišati vesti o korupciji v lastni državi.

“Te dni imamo na pol krizo v koaliciji zaradi korupcije ...” so bile namreč njegove besede Azoulayevi. Kaj si je ta mislila ob NJIH, se ne ve, a besedna zveza “skorumpirana vlada” zagotovo ne pomeni zelene luči za sodelovanje.

Medtem ko je naloga predsednika vlade predstavljati lastno državo v najboljši možni luči način, **Robert Golob** počne ravno obratno. Da predsednik vlade Robert Golob še po skoraj dveh letih na oblasti ne pozna protokola, je ena od težav, a da je pogovor z generalno direktorico UNESCO **Audrey Azoulay** začel s priznanjem, da ima vlada težave s korupcijo - meji na absurd.

Golobovega srečanja z generalno direktorico UNESCO Audrey Azoulay naj bi odprlo sodelovanje s Slovenijo, a si ga ta po takem uvodu verjetno težko obeta. Le kdo bi želel sodelovati z vlado, v kateri je “polovica v krizi zaradi korupcije”. In direktorici UNESCO je to prostodušno priznal Golob sam. In ne, ni šala.

Poleg omenjenega priznanja je jasno, da se Golob po skoraj dveh letih na oblasti še vedno ni naučil osnov protokola. Podobno kot v preteklosti s predsednico vlade **Georgio Meloni**, se je tudi tokrat zapletal pred fotografiranjem, da je Slovenija še dodatno čudno izpadla v očeh sveta.

Melonijeva je Goloba ob sprejemu vidno izgubljenega v finesah državniškega protokola usmerjala po rdeči preprogi in ob poziranju za kamere. Medtem ko sta se nastavljala objektivu, je italijanska predsednica vlade želela s svojo roko seči v Golobovo, a ta geste ni najbolj razumel. Malo sta se vrtela, skoraj kot bi plesala, na koncu pa sta se njuni roki vendarle uradno srečali.

Golobovi vladi je mar za “tujo dediščino”, za slovensko nič

Ironično pri vsem skupaj je, da se Golobova vlada sestaja z organizacijo za sponzoriranje različnih projektov, od zaščite kulturne in zgodovinske dediščine do ščitenja neodvisnih medijev in svobode tiska. V resnici je Golobovi vladi kulturna in zgodovinska dediščina malo mar, saj sicer ne bi ukinila Muzeja osamosvojitve. Da o svobodi medijev v Sloveniji ne govorimo. Ta je vsak dan bolj ogrožena, saj si

je Golobova vlada nazadnje podjarmila celotno javno televizijo.

Po poročanju vladnega portala sta se z Azoulay zavzela za tesno sodelovanje tudi v okviru Varnostnega sveta Združenih narodov predvsem v mesecu, ko mu bo Slovenija predsedovala. Dotaknila sta se tudi situacije na območju Gaze, kjer je Unesco aktiven predvsem z agencijo ZN za pomoč palestinskim beguncem (UNRWA), ki pa je na svetovni ravni izgubila zaupanje

---

Pogled čez mejo: Filipinski babyboom na Hrvaškem

S Hrvaške poročajo o filipinskem babyboomu, saj se je samo v zadnjih dveh mesecih tam rodilo kar dvanajst filipinskih dojenčkov. Nekdanji gospodarski minister Davor Štern, častni konzul Filipinov na Hrvaškem, pa je presenetil z idejo o skupinskem krstnem obredu za filipinske dojenčke, saj jih večina opravlja slabo plačana dela in imajo že tako malo denarja. Filipini so sicer država z največ katoličani v Aziji. Na Hrvaškem trenutno živi približno 11 tisoč Filipincev.

Trend zaposlovanja delavcev iz tujine se zaradi pomanjkanja delovne sile vse bolj uveljavlja tudi na Hrvaškem. Med delavci z Daljnega vzhoda Filipinci veljajo za tretjo najštevilčnejšo skupino za Nepalci in Indijci, če izvzamemo delavce iz Bosne in Hercegovine, Srbije ter Makedonije, ki jih je največ.

Dvanajst filipinskih dojenčkov v dveh mesecih je pravi babyboom, poročajo hrvaški mediji. Ker so Filipinci večinoma katoličani, pa bi jim Štern, ki že dvajset let opravlja konzularno službo za Filipince, rad organiziral skupinski krst.

Množičen porast tujcev

“Nekako so se vsi uskladili,” je za Jutarnji list dejal Štern, ki je vse filipinske pare in otroke spoznal tudi osebno, saj je bil to pogoj za pridobitev dokumentov. “Skupinski krst bi bil lepa gesta. Večina jih opravlja slabo plačana dela in nimajo denarja, da bi organizirali kaj takega. Za zdaj še preverjamo, ali je za to sploh

zanimanje," je še dejal in dodal, da bi bila najprimernejša lokacija zagrebška cerkev sv. Blaža, kjer so vsako nedeljo svete maše v angleškem jeziku za tujce in turiste, ki jih spremlja tudi večina Filipincev iz Zagreba.

Štern se v zadnjem času v medijih vse pogosteje oglašča s problematiko tujih delavcev, saj jih je mnogo prišlo v zelo kratkem času, na kar država ni bila pripravljena, je še poudaril. Pred dvema letoma in pol je bilo na Hrvaškem 70 Filipincev, danes jih je enajst tisoč. "Nujno je intenzivno delo za njihovo integracijo. Slovenija na primer išče 400 medicinskih sester, ki bodo prišle delat v Slovenijo, na Filipinih pa se pripravljajo in učijo jezika. Enako bi morala storiti tudi Hrvaška," še meni konzul.

Več napadov na tuje delavce

V zadnjih mesecih so na Hrvaškem zabeležili več napadov na tuje delavce, še poročajo iz Hrvaške. V začetku leta so v središču Zagreba napadli državljana Nepala, ko se je zvečer vračal iz službe v trgovini. Neznanci so ga obkrožili na tramvajski postaji in zahtevali cigareto. Ker ni kadil in jim je rekel, da je nima, so ga napadli. Azijske delavce so na primer obtožili nadlegovanja mladoletnic na praznovanju novega leta, kar se je kasneje izkazalo za laž.

Lani novembra pa je skupina treh mladih napadla dostavljavca hrane pri podjetju Glovo. Od tedaj imajo vsi dostavljavci na aplikaciji SOS-gumb, s katerim lahko pokličejo na pomoč.

Skrb vzbujajoči demografski kazalniki

Hrvaška ima med evropskimi državami najslabše demografske kazalce. Leta 2022 se je na Hrvaškem rodilo najmanj otrok v zadnjih sto letih, skupaj 33.883, kar je skoraj tri tisoč manj kot leta 2021.

Marijine božje poti

Nova Štifta na Dolenjskem

Romarski shodi

Splošno prepričanje dobrih duhovnikov in vernega ljudstva je bilo vedno, da si je Novo Štifo božja Mati sama izvolila za kraj, kjer bo Marija delila svoje milosti. Zato je Nova Štifta postala takoj od začetka zelo obiskana božja pot. V starih časih je bila binkoštna nedelja dan velikega romarskega shoda. Zgodovinar Valvasor pripoveduje, da je leta 1680 za binkošti prihitelo toliko romarjev, da se je vse trlo. Cerkev je bila tako natlačena, da se ni mogel nihče ganiti in tudi zunaj je bil hrib poln. Bilo je že ob enajstih ponoči, ko je nekdo na ves glas v cerkvi zakričal: „Gori, gori!” Morda je bil poslan v cerkev in plačan za to od kakega zagrizenega protestanta. Ta klic je napravil tako zmešnjava, da je bilo 23 ljudi do smrti pomečkanih, več pa poškodovanih. Treh otrok niti spoznati niso mogli, tako so bili zmaličeni.

V letih 1741 in 1742 — takrat so ravno obhajali 100-letnico božje poti — je bilo toliko romarjev, da so morali imeti duhovniki tudi hišo, kjer so stanovali. Spočetka so Novo Štifo upravljali duhovniki iz Ribnice. Duhovniško hišo je pozidal šele baron Trilek. Ker se kot prvi stalni novoštiftski duhovnik omenja Janez Krstnik Čarman, ki je bil nastavljen kot kurat leta 1678, je torej takrat že morala hiša stati. Grof Gvido Kobencel kot patron cerkve leta 1753 posebej zopet omenja duhovniško hišo pri Novi Štifti, da jo prostovoljno prepusti novoštiftskemu duhovniku v uporabo. Zapisano je tudi, da je leta 1887, in sicer 2. avgusta, udarila strela v hišo in je oplazila kuratovo sestro in gospodinjo, da je morala šest tednov ležati. Njen brat je bil znani Karel Klinar. Pri tem je tudi omenjeno, da sta se brat in sestra včasih malo sporekla. To je človeško. Pa sta tudi malo mulo kuhala. Pa prinese kuharica skledo juhe na mizo in reče bratu duhovniku: „Ali si pust, Karel!” Brat pa odgovori: „Če sem jaz pust, si pa ti pepelnica, toda vedi, da ima vsak rajši pusta kot pepelnico.” In tako je bil prepir poravnan.

Novoštiftska duhovniška hiša je zelo velika in obširna stavba. Povedano je izrecno, da je bila zidana tudi za prenočevanje romarjev. Ko so pa leta 1915 prevzeli Novo

Štifo frančiškani, so z lahkoto stavbo spremenili v samostan.

Leta 1748 je ribniški arhidiakon Janez Jakob Bajec natančno določil dolžnosti, ki jih ima kurat pri Novi Štifi. Iz te listine tudi lahko posnamemo, kakšne romarske shode so takrat imeli pri Novi Štifi. Zapisanih je šest velikih shodov na binkoštno nedeljo, na nedeljo sv. Trojice, na god karmelske Matere božje oziroma v nedeljo po tem prazniku, potem kvatarno nedeljo v jeseni ter na Veliki in Mali Šmaren. Ob vseh teh shodih so imeli po tri romarske pridige na predvečer o pokori, zjutraj o Mariji, pri pozni službi božji pa o prazniku.

Manjši shodi so se vršili na praznik sv. Jožefa — takrat je bila ena sv. maša v kapeli sv. Jožefa zunaj cerkve. To kapelo je dal pozidati ribniški arhidiakon Jožef L. Schoenleben, ki je bil velik častilec Marijin in sv. Jožefa. Kapelo omenja že zgodovinar Valvasor, ki je bil rojen ravno isto leto, ko so začeli zidati cerkev pri Novi Štifi. Avstrijski cesar Leopold je leta 1667 izbral sv. Jožefa za varuha vseh tistih dežel, ki so mejile na Turčijo. Med temi deželami je bila tudi Slovenija. Na praznik sv. Jožefa, 19. marca 1675, je Schoenleben pridigal pri bosonogih avguštincih v Ljubljani in sicer o turških napadih. Bil je ognjevit in iznajdljiv govornik. Ta tesna zveza ribniškega arhidiakona z ljubljanskimi avguštinci nam tudi pojasni, zakaj je bila pri Novi Štifi ustanovljena avguštinska bratovščina pasu sv. Avguština ali Marije Tolažnice.

Na praznik sv. Jožefa, na praznik Marijinega oznanjenja in peto nedeljo po veliki noči so prišle k Novi Štifi ribniška, bloška in potoška (Loški potok) procesija. Potem je prišla zopet ribniška procesija. Stalne procesije so prihajale vsako leto iz Kočevja in Žužemberka. Vsak mesec enkrat je bila karmelska procesija za okoličane. Za praznik sv. Jurija so do zadnjega časa hodili s procesijo celo iz oddaljenega Senja.

Ko je leta 1753 Sodražica postala samostojna fara — spočetka vikariat — je bila Nova Štifa izločena iz ribniške fare in je pripadla kot podružnica Sodražici. Takrat je vzel Novo Štifo v oskrbo sodraški vikar Janez Krstnik Kalin. Bil je izvrsten duhovnik in je za povzdigo Nove Štife mnogo storil. Umrl je leta 1772; na sodraškem pokopališču še danes stoji njegov nagrobni spomenik.

V času mrzlega jožefinizma in janzenizma je bila božja pot pri Novi Štifi skoraj popolnoma zatrta in opuščena. Cerkev je bila celo na seznamu, da se mora podreti. Komaj so jo rešili. Po prestani vihri je božja pot zopet oživel, a se ni več

povzpela do prejšnje višine. Vpeljali so štiri glavne letne shode: na velikonočni ponedeljek — temu shodu so rekli „Emavs“ —, potem na nedeljo sv. Trojice, na Veliki in Mali Šmaren. Ker je bila tudi karmelska bratovščina zatrta, je naravno tudi shod karmelskega praznika odpadel. Vpeljali so ta shod šele leta 1864., ko je bila bratovščina zopet poživljena. Takrat je pa prenehal shod na velikonočni ponedeljek, toda Ribničani še vedno ta dan prihajajo k Novi Štifti v „Emavs“ pirhe sekati.

Že nad 100 let prihaja k Novi Štifti zaobljubljena procesija iz Loža. Leta 1837 so namreč vojaki zanesli kolero v vas Kozarišče pri Ložu. Vsa okolica se je silno prestrašila in takrat so se zaobljubili Ložani, da bodo vsako leto romali v procesiji k Mariji pri Novi Štifti, ako jih obvaruje in reši te velike nevarnosti. Marija jih je uslišala, verniki pa držijo svojo obljubo. V nedeljo pred Velikim Šmarnom še zdaj vsako leto pride procesija, ki jo že od daleč pozdravlja ubrano zvonjenje novoštiftskih zvonov.

Francišskani varuhi cerkve

Nova Štifta pri Ribnici je bila posebno pri srcu ljubljanskemu škofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, ki si je izbral za svoje geslo: „Po Mariji k Jezusu!“ Zelo rad je zahajal k Novi Štifti. Spoznal pa je, da se božja pot ne more prav razviti in ne vzdržati, če nima stalnih duhovnikov. Kot so Brezje zacvetele po prihodu redovnikov, tako bo tudi Nova Štifta, je poudarjal škof Jeglič. Zato je že leta 1901 Novo Štifo ponudil frančiškanom. In res je bilo od redovne strani že leta 1902 vse pripravljeno, ko so frančiškani dobili iz Rima dovoljenje, da se smejo naseliti pri Novi Štifti. Nastopile so pa razne ovire in tudi zaslužnega in postaranega kurata Klinarja je bilo težko odsloviti.

30. avgusta 1914 pa je prelat dr. Jožef Lesar, ribniški rojak, v škofovem imenu umestil frančiškane pri Novi Štifti. P. Konstantin Luser je bil postavljen za predstojnika, v pomoč mu je bil p. Ladislav Jeglič, škofov sorodnik, in brat Humil Savelj. Patra sta vodila božjo pot, brat pa gospodarstvo. Duhovnika sta imela obilo dela. Romarji so prihajali ob shodih in mnogi tudi ob navadnih nedeljah in praznikih. Po nekaj mesecih sta patra vpeljala skupščino tretjega reda in Nova Štifta je postala matica tretjega reda za ribniško in kočevsko dekanijo. Obnovila sta tudi procesije bratovščine. Brat Humil pa je kmetoval, sadjaril, mizaril in skrbel za snago v cerkvi.

Najbolj globoke brazde v novoštiftsko njivo je zarezal p. Ambrož Remec, ki je očetovsko skrbel za romarje in okoličane skoraj 25 let. Z njegovim prizadevanjem se je ustanovilo prosvetno društvo za okoliško mladino. Vodil je pevski zbor in godbo na pihala. Novoštiftska muzika je bila po vsej ribniški dolini znana. Nastopali so tudi pri verskih slovesnostih. P. Ambrož je preskrbel svetišču nove zvonove. Pod njegovim predstojništvom je bila cerkev poslikana. Po redovnih pravilih je moral za triletje predstojništvo odložiti in je tako odšel leta 1925 v Nazarje v Savinjski dolini.

Isto leto se je pa zgodila pri Novi Štifti velikanska nesreča. Bilo je v torek velikega tedna, ko so patri v cerkvi spovedovali; veliko vernikov je čakalo na sv. zakrament. Kar trešči večna luč na tla. V istem hipu so pa tudi že prihiteli okoličani ter klicali: „Bežite hitro iz cerkve, streha je v plamenu!“ Požar je izbruhnil na strehi male kupole nad glavnim oltarjem. Ogenj se je naglo razširil na veliko kupolo, obe sta bili namreč kriti z lesenimi skodlami. Ljudje so v naglici začeli reševati cerkveno opravo; vse so nosili v gostilno k sosedu. Tja so prenesli v naglici tudi Najsvetejše. Plameni so že lizali zvonik in vnemati se je začelo tramovje, na katerem so viseli zvonovi. Takrat se je junaško povzpел v zvonik Janez Mihelčič iz Kota št. 22., potegnil k sebi cev gasilne brizgalne in začel tramovje in streho polivati; tako je rešil stolp in zvonove. V dveh urah pa je pogorela vsa streha na obeh kupolah in tudi stolpič na veliki kupoli se je prevrnil. Goreči tramovi so začeli padati v cerkev in so začeli ogrožati cerkveno opravo: klopi, dragocene oltarje in orgle. Kupola se je silno razgrela in bati se je bilo, da bodo uničene vse slike, ki so bile narejene na voščeno tempero. Kupolo so od zunaj polivali in tako so bile slike rešene ali vsaj ne preveč poškodovane. Do večera so dobri ljudje cerkev osnažili, da so lahko prinesli Najsvetejše nazaj. Vkljub hudi nesreči so bili ljudje in patri veseli, da ni bilo hujšega. Po večerni pobožnosti so s solzami v očeh zapeli zahvalno pesem.

Ogenj je bil nastal po neprevidnosti: Nekdo je šel zvečer preganjat postovke izpod strehe, prižgal si je svečo, vžigalico pa je vrgel stran in tako je začelo ostrešje tleti ter se je do jutra vnelo. Vsa Ribniška dolina je bila pod vtisom velike nesreče pri Novi Štifti. Začeli so takoj zbirati denar za popravo cerkve. V nekaj dneh so nabrali 30.000 dinarjev. V nekaj mesecih so cerkev pokrili s cinkovo pločevino. Ob nesreči je bil predstojnik p. Ananija Vračko, ki ga je nezgoda skoraj strla in je prosil za premestitev. Njegov naslednik je bil p. Bernard Jamar, ki je poplačal dolg, kateri je bil narejen zaradi požara; oskrbel je cerkvi tudi nov božji grob, ki ga postavljajo pri svetih stopnicah. Delo je izvršil z veliko natančnostjo in vsem v

zadovoljnost p. Blaž Farčnik, akademski slikar, ki je poslikal kupolo in je po požaru slikarijo tudi strokovnjaško obnovil.

P. Ambrož Remec se je po treh letih zopet vrnil k Novi Štifti. Pod njegovim predstojništvom in vodstvom se je pri Novi Štifti 13. avgusta 1930 vršil velik shod katoliških mož in fantov. Ob tej priliki je imel slovesno mašo in pridigo novi ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Zanimivo, da je bil to njegov prvi javni nastop na deželi v ljubljanski škofiji. Zato je bilo navdušenje vernikov še večje. Na predvečer je gorelo po okoliških hribih nad 50 kresov, shoda pa se je udeležilo 28 duhovnikov. Popoldne je škof Rožman vodil karmelsko procesijo.

Enajst let pozneje se je vršila zopet pod predstojništvom p. Ambroža velika slovesnost 300-letnice novoštiftske božje poti. Jubilej so obhajali na praznik rojstva Marijinega v septembru. Prirejena je bila jubilejna tridnevnik, ki jo je vodil pisec te zgodovine. Ljudstva je bilo ogromno. Pred praznikom zvečer je bila ganljiva procesija z baklami. Množice ni bilo mogoče spraviti v cerkev, zato so prinesli sv. Rešnje Telo pred samostan, kjer je bil pripravljen oltar in tam je bila večerna pridiga s ponovitvijo krstnih obljub in z zadostilno pobožnostjo na čast Materi božji in presv. Zakramentu. Ko so Najsvetejše nesli nazaj v cerkev, se je vsa množica obračala proti monštranci in vse je prepevalo: „Kristus, kraljuj! Kristus, zmaguj! V hostiji sveti nam gospoduj!“ Zadnji dan je prišel k Novi Štifti zopet škof dr. Rožman, ki je opravil pozno službo božjo in popoldne pri sklepu po slovesni posvetitvi nebeški Materi Mariji je škof Rožman množici podelil papežev blagoslov.

Slovesno razpoloženje je precej motila in ovirala italijanska okupacija. Niso sicer direktno nasprotovali slovesnostim, toda italijanskih vojakov je na hribu kar mrgolelo, kar je seveda vzbujalo veliko negotovost in strah.

Med vojsko sta padli na Novo Štifo dve bombi: prva je eksplodirala na kupoli velikega oltarja in je obok zrušila, — hvala Bogu — Marijin oltar ni bil nič poškodovan. Druga bomba je padla na sredo samostanske knjižnice in jo je zelo poškodovala ter raztrgala. Po drugi svetovni vojni imajo pri Novi Štifti samo enega duhovnika frančiškana. Dela ima preveč, ker naši ljudje dobro vedo, da še nihče ni bil zapuščen, ki je pribežal pod Marijino varstvo.

Sveti Blaž - škof in mučenec

Zavetnik Dubrovnika, zdravnikov, trgovcev z volno, čevljarjev, krojačev, mavčarjev, tkalcev, strojarjev, pekov, zidarjev, klobučarjev, muzikantov, domačih živali in konj, vremenski svetnik

Atributi: glavnik, sveča, knjiga, volk in svinja (svinjska glava), voščenska

Imena: Blaško, Blažan, Blaže, Blažej, Blažek, Blažen, Blaženko, Blažimir, Blažo...

Češčenje sv. Blaža je med vernim ljudstvom zelo razširjeno. Zlasti ga časte Hrvati, posebno Dalmatinci. Pravijo mu sveti Vlaho. Dubrovnik si ga je izbral že morda v desetem stoletju za svojega zavetnika. Ko je bil Dubrovnik še samostojna republika, je imel sliko sv. Blaža na državni in trgovski zastavi, na državnem pečatu in kovancih.

V vsej Cerkvi velja sv. Blaž za priprošnjika zoper boleznj vratu in grla. Legenda, ki se opira na zgodovinsko jedro, namreč pripoveduje, da je bil Blaž najprej zdravnik, potem pa škof v Sebasti v Armeniji. Ko je začel cesar Licinij preganjati kristjane, so prijeli tudi Blaža. Peljali so ga pred sodnika. Naproti mu je prihitela vdova z edinim sinom in jokaje prosila svetnika, naj reši otroka gotove smrti. Požrl je ribjo kost, ki je niso mogli spraviti iz grla. Trpel je silne bolečine. Sv. Blaž je nekoliko pomolil, dečka blagoslovil in ga ozdravljenega vrnil srečni materi. Sam pa je šel naprej v strašno smrt. Rablji so ga neusmiljeno topli, potem pa trgali z železnimi grebeni. Naposled ga je dal sodnik obglaviti. To se je zgodilo najbrž leta 316. Sv. Blaž goduje 3. februarja.

V zvezi z omenjenim čudežem, ki ga je storil svetnik na poti v smrt, deli Cerkev vsako leto na god sv. Blaža - Blažev blagoslov. Mašnik najprej blagoslovi sveče za ta blagoslov s posebno molitvijo. Nato vzame dve sveči, zvezani v obliki križa, in ju približa grlu vsakega, kdor želi prejeti Blažev blagoslov. Blagoslov podeli z besedami:

»Na prošnjo sv. Blaža, škofa in mučenca, naj te Bog varuje boleznj v grlu in vsakega drugega zla. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.«

Na te besede odgovorimo z Amen.

“Blažev žegen” je eden izmed številnih blagoslovov, s katerimi Cerkev prav posebno moli za svoje vernike. Tudi ta blagoslov ima moč iz njene molitve in našega pobožnega prejemanja. Zato je neupravičeno vsako zaničevanje, ki ga izražajo besede: »Koristi toliko ko blažev žegen.«

V Sebasti (v Armeniji), sveti Blaž, škof in mučenec, ki je zaradi krščanskega imena trpel pod cesarjem Licinijem.

Za neozdravljivo bolne in njihove družine: da bi bili vedno deležni potrebne oskrbe in spremljanja, tako z zdravstvenega kot s človeškega vidika.

Repa

Zgodbo je zapisal po ljudskem pripovedovanju Vinko Möderndorfer

Vdova je bila požela rž in vsejala repo; tako je imela v enem letu kar dva pridelka. Del teh pridelkov je prodala, izkupiček pa porabila z sinčkovo šolanje.

Nekoč je sin prišel iz šole domov v času, ko so pulili repo. Fantu ni bilo do dela in je samo postopal. Mati mu je postavilo zvečer na mizo krožnik močnika, skuhanega iz repe. Jed je bila res neslastna in je ni bilo lahko spraviti dol.

Mati je to opazila, pa je modrovala:

»Res, močnik ni bogvekaj, vendar pa repa ni puhla; moč zemlje je pač šla le v korenine. Pa saj tudi tebi ni šlo veliko učenosti v glavo.«

Pri zajtrku mi je postavila na mizo ostanek močnika prejšnjega dne, nato pa ga je napodila repo pulit. Na njivi, pri delu, se je šolani sinček zamislil in buljil tja v dan, repa pa se seveda tudi ni hotela puliti sama.

Tedaj mu je mati zalučala v hrbet tri repe, da je kakor snop telebnil na tla. Mati pa je še pripomnila:

»Iz tebe ne bo nikoli nič, saj ne najdem na vsej njih tako puhle repe, kakor je puhla tvoja glava.«

Prihodnja leta pa se je fant poprijel učenja in postal končno po mnogih letih celo papež. Koval je svoj lastni denar in je dal napraviti take novce, da so imeli na eni strani vtisnjene tri repe, v spomin onih, ki mu jih je bila mati še pravi čas zalučala v hrbet.

Tako so nastali stari novci, ki se imenujejo reparji.

Preganjanje kristjanov

Preganjanje kristjanov je leta 2023 doseglo najvišjo raven, odkar je pred skoraj 30 leti svetovna nadzorna organizacija Open doors začela z beleženjem tovrstne represije nad kristjani v petdesetih različnih državah, kjer so pritiski največji. Vsaj 360 milijonov kristjanov na svetu ali eden od sedmih svetovnih krščanskih prebivalcev doživlja visoko stopnjo preganjanja in diskriminacije zaradi vere, poroča organizacija Open doors.

360 milijonov kristjanov je bilo v preteklem letu prizadetih zaradi zatiranja, nadzora in nasilja zgolj zaradi svoje vere. 5.898 kristjanov je bilo umorjenih zaradi verskega prepričanja, 6.175 vernikov je bilo aretiranih, obsojenih ali zaprtih brez sojenja, 3.829 pa jih je bilo ugrabljenih samo v zadnjem letu dni.

Open doors objavlja listo, ki navaja trenutno preganjanje kristjanov in krščanstva. Njegove ugotovitve vas bodo morda presenetile - v petdesetih državah kristjane trenutno preganjajo, v enajstih - Afganistanu, Severni Koreji, Somaliji, Libiji, Jemnu, Eritreji, Nigeriji, Pakistanu, Iranu, Indiji in Savdski Arabiji, pa je zatiranje označeno kot "ekstremno". V drugih devetintridesetih je preganjanje "zelo veliko". Našteti so šest kategorij preganjalcev - islamsko zatiranje, diktatorsko zatiranje, komunistično in postkomunistično zatiranje, verski nacionalizem, organizirani kriminal in korupcija ali denominacijski protekcionizem. Kristjane ubijajo, mučijo, posiljujejo; aretirajo in zaprejo brez sojenja. Druge ugrabijo, njihove hiše in cerkve ter druge zgradbe, povezane s krščanstvom, požgejo. Osemdeset odstotkov krščanskih usmrtitev se je zgodilo v Nigeriji lani - 4.650 smrti. In letos se je število povečalo za 24 odstotkov.

Celo države, ki ne spadajo na Top 50 seznama Open Doors World Watch List, kot so Južni Sudan, Tanzanija in Uganda, opažajo porast nasilja nad kristjani. Na Kubi so cerkvene voditelje, ki se zavzemajo za socialno pravičnost, pridržali, mučili in denarno kaznovali. V Nikaragvi in Venezueli so oblasti zaprle cerkve in sprožile kampanjo blatenja kristjanov. In ne gre le za ostanke komunističnega sveta: tudi raznolike države, kot so Šrilanka, Mjanmar in Malezija, so poostrele omejitve. Kjer vodi Kitajska, sledijo drugi. Vse to poteka po kitajskem vzoru, poudarjajo v Open doors.

Poleg zgoraj omenjenih 360 milijonov ljudi je šokanten tudi podatek, da je bilo 5.898 kristjanov umorjenih zaradi vere, 6.175 kristjanov aretiranih, obsojenih ali zaprtih brez sojenja, 3.829 pa je bilo ugrabljenih.

O šokantni študiji Open doors je po poročanju V4na razpravljala tudi avstrijski državni svet, kjer je **Susanne Furst**, predstavnica za človekove pravice desničarske avstrijske svobodnjaške stranke (FPÖ), pozvala k nujnemu ukrepanju za zaščito kristjanov in odločnemu nastopu proti preganjanju kristjanov po vsem svetu. Očitno pa se zaradi določenih koristi s seznamom Open doors ne strinja zunanje ministrstvo ZDA, saj so ponovno zavrnilo razglasitev Nigerije za državo posebnega interesa (CPC), poroča Harbingers Daily, piše V4na.

Glede na priporočila ameriške komisije za mednarodno versko svobodo (USCIRF) in prošnje zagovornikov verske svobode je Bidnova administracija že drugo leto Nigerijo izločila s seznama 12 drugih držav, ki so označene kot CPC. **Trumpov** State Department je Nigerijo označil za CPC, vendar

je **Bidnova** administracija to oznako leta 2021 zavrnila. Imenovanje CPC vsako leto razglasi State Department, da izpostavi najhujše kršitelje verske svobode na svetu.

Čudesa brez razlage

Svet je poln čudes in za večino je znanstvenikom uspelo ponuditi neko logično razlago. Kljub najsodobnejši tehnologiji pa nekatera svetovna čudesa ostajajo skrivnostna in nepojasnjena.

Ne glede na to, koliko časa je bilo vložnega v opazovanje in raziskovanje, znanstveniki za nekatera svetovna čudesa še vedno ne morejo najti prave razlage, kako in zakaj so nastali.

Most pasjih smrti

Most Overtoun, ki so ga leta 1859 zgradili na Škotskem, je postal poznan po tem, da so številni psi z njega brez razloga skočili v smrt. Lokalni lastniki psov se mostu izogibajo, saj njihovi psi v njegovi bližini postanejo čudni in cvilijo, tisti, ki pobegnejo s povodca, pa skočijo z njega v 50 metrov globoko brezno.